

UiO • **Institutt for privatrett**
Det juridiske fakultet

Konkurrensklausuler i anstillingsavtal – ett internasjonelt perspektiv

SFIR den 25 november 2024

Eva Folkow, doktorand

Dilbert av Scott Adams

23 maj 2006

Visas med tillåtelse från Andrews McMeel Universal
<https://licensing.andrewsmcmeel.com/classroom-usage>

Första kända rättsfallet

Dyer's Case från 1414

“... by God, if the plaintiff was here, he should go to prison until he had paid a fine to the King”

Blake, H., Employee Agreements Not to Compete, Harvard Law Review (1960), s. 636.

Olika utgångspunkter

Angloamerikansk rätt

- Otillåtna om de inte framstår som skäliga...
- **Konkurrensrättsliga hänsyn**

Kontinentaleuropeisk rätt

- Tillåtna om de inte framstår som oskäliga...
- **Avtalsrättsliga hänsyn**

Norge, Danmark och Finland

	Nuvarande	Tidigare
Norge 2016	<ul style="list-style-type: none">• Arbeidsmiljølovens kapittel 14 A	<ul style="list-style-type: none">• Avtaleloven § 38
Danmark 2016	<ul style="list-style-type: none">• Ansættelsesklausuloven	<ul style="list-style-type: none">• Funktionærloven § 18• Aftaleloven § 38
Finland 2022	<ul style="list-style-type: none">• 3 kap. 5 § arbeidsavtalslagen (ändringar)• 38 § rättshandlingslagen	

Dansk rätt

”En aftale om en konkurrenceklausul er alene gyldig, når lønmodtageren

1) indtager en **helt særlig betroet** stilling

”

...

Akl. § 5 nr. 1

” ... ikke bindende for lønmodtageren, for så vidt den med hensyn til **tid, sted eller andre forhold** går videre end påkrævet for at værne om **arbejdsgiverens tarv** eller på urimelig måde indskrænker **lønmodtagerens adgang til erhverv**. ... ”

Akl. § 11 stk. 2 (jfr tidligere aftaleloven § 38 stk. 1)

Norsk rätt

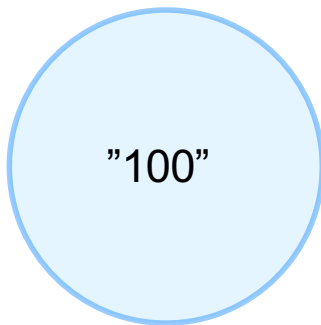
”En konkurranseklausul kan bare gjøres gjeldende så langt det er nødvendig for å ivareta arbeidsgivers særlige behov for vern mot konkurranse.”

§ 14 A-1 andre ledd første punktum

- Kompensation
- Redogörelse

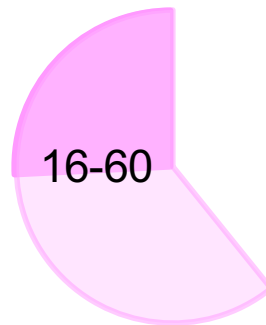
Kompensation

Norsk rett

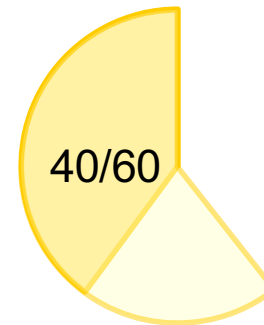
~ 1 mkr < 100 %
~ 1 mkr ≥ 70 %
Takbelopp ~ 1,5 mkr

Dansk rett

16/24/40/60 %
Engångsbelopp

Finsk rätt

≤ sex månader 40 %
≤ ett år 60 %

Forskning inom ekonomi

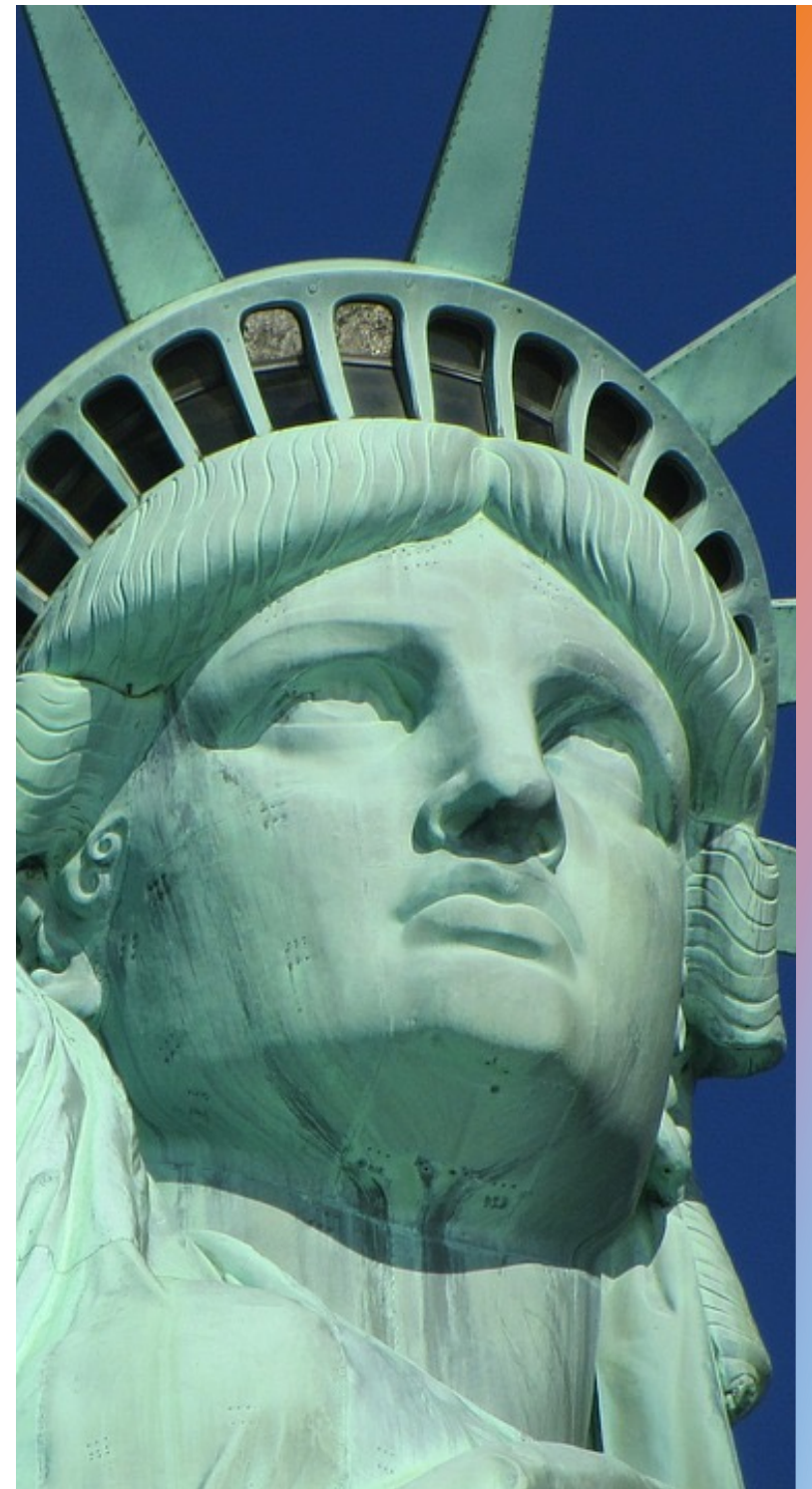
- Mobilitet på arbetsmarknaden
- Användning
- Konkurrens på andra marknader
- Överanvändning/missbruk
- Investeringar
- Förhandlas sällan
- Löneutveckling
- Efterlevs "i onödan"

USA

The Federal Trade Commission

- Beslut den 23 april om att införa en regel som innebär ett **omfattande förbud** av konkurrensklausuler → ”effective date” den 4 september 2024
- ”... **an unfair method of competition** and therefore violate **Section 5 of the Federal Trade Commission Act** ...”

<https://www.ftc.gov/news-events/features/noncompetes>

Storbritannien

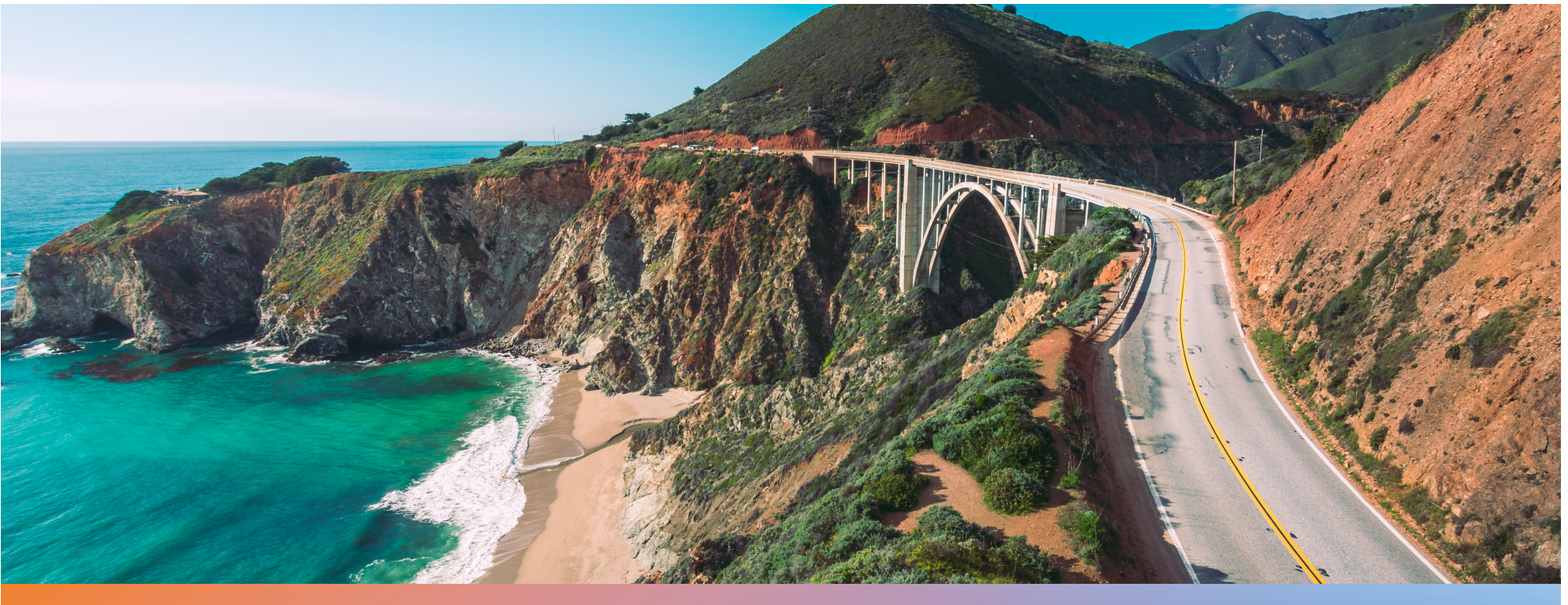
- Common law
- Bindningstid på **3 månader**
- "... it is **not clear** that the potential benefits of an outright ban in Great Britain, would outweigh the risks and the potential for unintended consequences."

The Department for Business & Trade, Non-Compete Clauses, 23 juli 2023, s. 4

Mål och medel

- Minska användning och överanvändning/missbruk
 - Bindningstid och kompensation
 - Anställningsform och -tid
 - Arbetstagare och arbetsgivare
 - Rättsföljder

Framöver

- “Lex Kalifornien”?
- Konkurrensrättsliga hänsyn
- Lagstiftning
- Andra skydd

Översikt

	Reglering	Kompensation (min)	Bindningstid (max)	Ändringar
Storbritannien	Rättspraxis	Ej obligatorisk	~ 1 år (normalt)	Förslag: lagreglerad bindningstid på 3 mån
Tyskland	Lag	50 %	2 år	Inte i nuläget
Frankrike	Rättspraxis + kollektivavtal	~ 30 % (normalt)	~ 1 år (normalt)	Inte i nuläget
Italien	Lag + rättspraxis	~ 15-35 % (normalt)	3/5 år*	Inte i nuläget
Spanien	Lag + rättspraxis	~ 60-75 % (normalt)	2 år/6 mån**	Inte i nuläget
Belgien	Lag	50 %	1 år	Inte i nuläget
Nederländerna	Lag	50 %	1 år	Dessa bestämmelser träder i kraft 2025

*5 år för "executives" och 3 år för övriga arbetstagare

**Beroende på arbetstagarens yrke/kvalifikationsnivå

Tack för er tid!

e.v.folkow@jus.uio.no
+47 908 53 724

